

Milé sestry, milí bratři,

když jsem se v 90. letech ocitl jako bohoslovec na teologické fakultě v Praze, v rámci studia jsem také pročítal různá písemná kázání z dřívějších dob. Velice mne zarazilo, jak často se v kázáních z přelomu 40. a 50. let objevovalo téma jaderných zbraní. Zpočátku jsem nechápal, proč je mu věnováno tolik pozornosti. Až teprve časem mi to došlo. Na sklonku 2. světové války v srpnu 1945 zničily pouhé dvě bomby města Nagasaki a Hirošima. Lidstvu byla představena ničivá zbraň, která naprosto změnila svět. A právě nad tím kazatelé s hrůzou žasli: úplně se změnila podoba světa. Do této doby mohli lidé páchat všelijaké ničemnosti, krutě si navzájem škodit, ale planetu zničit nemohli. Život na Zemi byl brán jako neměnná, nezpochybnitelná veličina. A s tím byl rázem konec. Jistota, která provázela lidstvo od jeho vzniku, byla pryč. Ani Bůh už nedokáže ochránit Zemi před lidmi. Bylo vyrobeno tolik zbraní, že už ani na existenci života se nedalo spolehnout. Svět se nenávratně změnil.

Uplynulo jen pár desetiletí a jaderné zbraně už nás nedráždí. (Kdy naposledy jste koho slyšeli kázat o atomových bombách?) Ano, někde vzadu ve vědomí máme uloženo, že život může být snadno zničen. Ale nějak jsme se se situací smířili. A v Boha věříme dál navzdory křehkosti a zranitelnosti života. Na tuhle převratnou změnu v pojetí světa jsem si vzpomněl během současné pandemie. I my jsme přišli o kus jistoty. Dosavadní podoba světa se nesmírně změnila. Až dosud jsme si mysleli, že se lidé mohou běžně setkávat – slavit, scházet se v kostele, chodit do divadla a na koncerty, posílat děti do škol. Ani by nám na mysl nebylo přišlo, že tomu může být jinak. Nyní jsme ztratili kus starého světa. Musíme se obejít bez samozřejmosti setkávání. Učíme se žít s vědomím, že stačí málo a život je ochromen. Ale v Boha věříme dál.

Tyto úvahy mne vedly při tvorbě nahrávky „Slovo na doma“, jež je dostupná na církevním webu. Na rubu tohoto dopisu najdete její znění.

Vhledem ke zdravotním omezením se žádná shromáždění v našem kostele nekonají. V neděli dopoledne však bude kostel otevřený k návštěvě a k modlitbě. Bude také možno zapůjčit si časopisy a knihy. Já se chystám pro neděle bez bohoslužeb pokračovat v psaní „epištol z karantény“. Doporučuji vám též jak osvědčené náboženské pořady v rozhlase a televizi, tak i stále se rozrůstající zvukový archiv nahrávek z prostředí naší církve na www.soundcloud.com/ecirkev.

Pán Bůh at' vás ochraňuje.

Sobota 17. října 2020

Jiří Tengler

Modlitba na neděli 18. října 2020

**Dobrý Bože,
Daruj sílu těm, kdo zápasí s nemocí.
Daruj pokoj těm, kdo odcházejí ze světa, i těm, kdo pro ně truchlí.
Daruj vytrvalost lékařům, sestřám a všem zdravotníkům
Daruj moudrost politikům a jejich poradcům, aby nalézali správná řešení.
Daruj trpělivost těm, kdo musejí trávit čas doma.
Nám všem daruj naději, že tyto těžké dny pominou.
Pane, smiluj se. Amen.**

Těžkou ránu mého lidu léčí lehkovážnými slovy: „Pokoj, pokoj!“ Ale žádný pokoj není. Jer 6,14

Jsou omyly příjemné a jsou omyly nepříjemné. Když si omylem dáte do kávy sůl místo cukru, nepochutnáte si. Kafe je na vyelití. Vaše mýlka vám nic dobrého nepřinese. Na druhou stranu však existují omyly, které si člověk může užívat. Mládenec se může po dlouhý čas domnívat, že má u vysněné krasavice šanci, než zjistí, že nemá. Je to trpký omyl, ale to snění na začátku bylo příjemné. Ano, někdy se mýlíme rádi. Malujeme si skutečnost pěknější, než jaká doopravdy je. Nedokážeme správně zhodnotit stávající situaci a tak si ji přikrášlujeme. Je to vcelku běžný postup v lidském chování: Nasadit si růžové brýle. Existují tedy omyly, které si člověk může užívat. A nejen člověk jako jednotlivec, ale rovnou celé národy se mohou s chutí mýlit.

S jedním takovým hluboce zažraným příjemným omylem se potýkal prorok Jeremjáš. Mezinárodní situace byla napjatá. Na severu mohutněla babylonská říše, která si dělala zálusk na jižnější Egypt. V cestě stálo maličké Judské království. Židovští předáci si lámali hlavu s dalším vývojem. Jak obstát mezi dvěma mlýnskými kameny, roztáčenými sousedními velmocemi? A přišli na lákavě jednoduché řešení: nic nebudeme dělat. Ať svět běží dál, jako dosud. A bude klid, a bude pokoj a mír.

Prorok Jeremjáš je zděšen. Jaký mír? Jaký klid? Odkud berete tu jistotu, že svět funguje dobře? Jen se podívejte na svou společnost, jak se k sobě chováte, jak zanedbáváte spravedlnost, jak prohlubujete sociální rozdíly. Proč se domníváte, že svět funguje dobře? Proč si myslíte, že mocní nebudou ještě víc chamtiví. Že spojenci vás podrží? Že nepřijde žádná pohroma? Je to všechno jeden velikánský omyl. Příjemný omyl. Tuze příjemný omyl, ale pořád jenom omyl. Jeremjáš prochází ulicemi Jeruzaléma a provolává: ***Těžkou ránu mého lidu léčí lehkovážnými slovy: „Pokoj, pokoj!“ Ale žádný pokoj není.***

Jeremjášovo volání proniká až do dnešní doby. Od čeho si slibujeme pokoj my? Co vnese do naší duše klid a mír? Co se musí stát, abychom s úlevou řekli: „Mám v sobě pokoj. Jsem pokojný, jsem pokojná“. Náramně důležitá otázka v době, která přináší neklid. Nejistota a znepokojení provázejí současné úvahy o budoucnosti. Jak to bude s nemocnými? Zvládneme péči o ně? Kolik nakažených lidí zemře? Kolik lidí se bude trápit uzavřeno v samotě? Jak naše hospodářství snese mrazivý útlum? A co děti a učitelé bez školy?

Před rokem bychom takhle vůbec neuvažovali. Ani by nás podobné otázky nenapadly. Byli jsme zvyklí na svět, který funguje. Zdálo se nám, že funguje celkem dobře. Spoléhalí jsme na určité věci jako nepohybné, nezpochybnitelné. Pokoj byl tak nějak více na dosah ruky. Svět nám ho dodával. Takový příjemný omyl. Ejhle, rázem je tomu jinak. Náš svět nefunguje dobře. Nelze se na něj spolehnout. Vlastně jsme docela dlouho měli štěstí, že jsme prožili krásné a výjimečné období, kdy se nám svět jevil jako spolehlivý a přívětivý. Ale on prostě takový není. Generace před námi o tom věděly své.

Proto prorok Jeremjáš s chladnokrevnou přesností říká: ***Ránu mého lidu léčí lehkovážnými slovy: „Pokoj, pokoj!“ Ale žádný pokoj není. (Jeremjáš 6,14)***

Ovšem vyhlídky se mění, zahrneme-li do nich Boha a jeho tvořivou moc.

Proto Kristus Ježíš s nadějnou důvěrou říká: ***Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám. Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí! (Jan 14,27)***

Čili pokoj si nelze vydestilovat ze světa. Na to je svět příliš nespolehlivý. Pokoj je plodem víry. Na Boha se lze spolehnout. Modlitba slovy církevního učitele Augustina:

„Bože, stvořil jsi nás pro sebe a nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v tobě. Amen.“